

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No.66757/12

Ezgi ÖZEN / Türkiye

Başkan

Ledi Bianku,

Hâkimler

Jon FridrikKjølbro,

Ivana Jelić,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 4 Aralık 2018 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 11 Eylül 2012 tarihinde yapılan başvuruyu ve davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ile başvuranın cevap olarak sunduğu görüşleri göz önünde bulundurarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir.

■ OLAYLAR

1. Başvuran Ezgi Özen, Türk vatandaşı olup, 1991 doğumludur ve Antalya'da ikamet etmektedir. Mahkeme önünde, İstanbul Barosuna bağlı Avukat İ. Kadirhan tarafından temsil edilmiştir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2019. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

2. Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

▪ **Davanın Koşulları**

3. Dava konusu olaylar, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

▪ *1. 4 Aralık 2010 tarihli gösteri sırasında yapılan polis müdahalesi*

4. Başvuran 4 Aralık 2010 tarihinde, İstanbul’da bir öğrenci gösterisine katılmıştır. Söz konusu topluluk polis tarafından dağıtılmıştır. O sırada hamile olan başvuran, güvenlik güçlerinin müdahalesi sırasında polis şiddetine maruz kalmıştır. Daha sonrasında, hastaneye götürülmüş; karnındaki çocuğun kalp atışlarının duyulmaması nedeniyle, kürtaj yapılmak zorunda kalmıştır.

5. Gösteri ve söz konusu polis müdahalesinin yanı sıra başvuranın, taşıdığı çocuğu kaybetmesi basında yankı bulmuştur.

6. Başvuran 7 Aralık 2010 tarihinde, Beyoğlu Cumhuriyet Savcısına, söz konusu müdahalenin yürütülmesinden görevli polisler ve amirleri hakkında, öldürmeye teşebbüs, kasten yaralama, işkence, ifade ve düşünce özgürlüğünün kullanılmasını engelleme, gösteri özgürlüğünün kullanılmasını engelleme, hakaret ve aşağılama nedeniyle şikayette bulunmuştur. Bu vesileyle, kimliğinin, fotoğrafının ve kimliğini açığa çıkartacak nitelikte her türlü kişisel bilginin basında yayımlanmasını yasaklayan ihtiyati tedbir kararı verilmesi talebinde bulunmuştur.

7. Beyoğlu Sulh Ceza Hâkimi (“Sulh Ceza Hâkimi”) aynı gün, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının yanı sıra kişilerin özel hayat ve haklarına saygı ile soruşturmanın gizliliğini güvence altına almak amacıyla, basında, başvuranın fotoğrafını ve kimliğini açığa çıkartacak nitelikte her türlü kişisel bilgi için yayın ya da dağıtım yasağı getirilmesine karar vermiştir.

- 2. 12 Aralık 2010 tarihli gazete makalesi ile ilgili olarak başvuran tarafından yapılan şikâyet

8. 12 Eylül 2010 tarihinde, haber7.com internet sitesinde “Eylemde Düşük Yapan Kız Bilmecesi” başlıklı bir makale yayımlanmıştır. İhtilaf konusu makalenin somut olayla ilgili bölümleri aşağıdaki şekildedir:

“Dolmabahçe Gösterisi [davasıyla] ilgili olarak, medyada iki öğrenciden birinin görüntüleri, diğerinin ise haberi servis ediliyor. Öğrencinin hamile olduğu ilk kez NTV'nin internet sitesinde yer almıştı. Ortada [tek] Adli Tıp raporu ama iki ayrı sonuç var.

Başbakan'ın, üniversitelerin rektörleri ile buluşması sırasında, gösterici öğrencilere polis müdahalesi sırasında basına yansıyan görüntüler kamuoyunun en önemli gündemi haline geldi.

Müdahale sırasında üç polis memuru arasındaki öğrencinin yerdeki görüntüsü medyanın yeni fenomeni, çocuğunu düşürdüğü iddia edilen genç kız da medyanın yeni iddiası idi.

Polis müdahalesine konu olan iki kız öğrenci vardı. Bunlardan biri I.K. diğeri E.Ö. idi.

[Basında] yerde polisler arasında dayak yediği fotoğrafı servis edilen öğrenci I.K.; polisin tekmeleri nedeniyle bebeğini düşürdüğü iddia edilen ise E.Ö. idi.

(...)

Vatan [gazetesine] verdiği beyanda, polisin sert müdahalesi kurbanı olduğunu ifade etmiştir: “On üç arkadaşım ile Karaköy Karakolunun önünde bekletildik. Akşam serbest bıraktılar ve vahşetin boyutunu sabah gazetelerden öğrendim; şikâyetçi olacağım.”.

(...)

Haberin Muğlak Kaynağı:

Polis müdahalesi esnasında E.Ö.nün polis memurunun tekmesi nedeniyle çocuğunu düşürdüğü iddiası da yer aldı.

Haberi ilk ortaya atan ntvmsnbc.com internet sitesi oldu. Site, haberin kaynağını “bazı ajanslardan edinilen bilgiye göre” ifadesi ile tanımlıyordu.

Haber7, ntvmsnbc.com ile görüştü ve haberin kaynağını sordu. NTV'den ismini saklı tutacağımız bir görevli, haberin kaynağının kendi çalışan(ı)(ları) olduğunu söyledi.

Haber7, kaynağın güvenilir olmaması ve yayımlanan beyanların çelişkili olması nedeniyle bu haberi takibe aldı.

(...)

Şimdi ise, ntvmsnbc.com arşivinde I.K. ve E.Ö. isimleri aratıldığında, bu habere ulaşılmıyor!

Rapor Bilmecesi:

Başbakanı protesto gösterisi sırasında bebeğini düşürdüğü ileri sürülen göstericilerden E.Ö.nün tıbbi muayene raporu gazetelerde yayımlandı.

Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesinin (...) verdiği ve “darp ve cebir izine rastlanmadığı” sonucuna varılan rapor Yeni Akit gazetesinde yayımlandı.

(...)

E.Ö. [gazeteci E.T. ile] röportajında şu açıklamalarda bulunmuştur: “Ona, yapma, hamileyim dedim. Karnıma vurdu. Kürtaj yaptılar ve bebeği kutuya koydular. Bu gerçekten üzücüydü. Bebeği doğuracaktım. Bakacaktık. Bakardık. Onu sevmiştik çünkü. Ben düşük yaparken polis beni gözaltına almaya çalışıyordu.”

(...)

Polis şiddetinin hedefi olarak gösterilen iki öğrenci var. Fakat E.Ö.nün düşük yaptığı iddiaları yazılı veya sözlü olarak belgelendirildiği halde medyada yalnızca şiddete uğrayan I.K.nın resimleri servis ediliyor. Bu da, iki kızın tek bir kızmış gibi inandırılmaya çalışıldığı izlenimi verdi.

(...)

Son olarak, ortada bir rapor bilmecesi, medyanın kaynağını “kendi” olarak gösterdiği bir haber ve iğfal edilmiş Türkiye gündemi var.”

9. Başvuran 11 Mayıs 2011 tarihinde, Eyüp Cumhuriyet savcısına (“Cumhuriyet savcısı”) makalenin yazarı, yayınların sorumluları ve Haber7 internet sitesinin Yazı İşleri Müdürü hakkında, kendisine kötü davranan polisler hakkında açılan dava kapsamında yürütülen soruşturmanın gizliliğinin ihlal edilmesi, adil yargılanma hakkına riayet etmeme, hakaret, iftira ve özel hayatının ihlal edilmesi ile suç işlemeye tahrik nedeniyle şikâyette bulunmuştur.

10. Cumhuriyet savcısı 20 Haziran 2011 tarihinde, ihtilaf konusu makalede, başvuranın ne isim ve fotoğrafının ne de düşük yapması ile ilgili olarak dava kapsamında yürütülen soruşturma işlemlerine ilişkin herhangi

bir belge bulunmadığı ve içeriğinin, yalnızca gazetenin internet sitesinin okuyucularından gelen yorumlar eşliğinde, güncel bir konu hakkında kamuyu bilgilendirme amacı taşıdığı gerekçeleriyle kovuşturmaya yer olmadığına dair karar vermiştir. Cumhuriyet savcısı aynı zamanda, mahkemeleri etkileme kastı ile hareket edildiğini gösterir delil unsurları bulunmadığı ve hakaret, iftira, özel hayatın gizliliğini teşkil eden unsurların toplanmadığı kanaatine varmıştır.

11. Başvuran 28 Temmuz 2011 tarihinde, söz konusu kovuşturmaya yer olmadığına dair karara itiraz etmiştir. Dilekçesinde, ihtilaf konusu makalenin, Sulh Ceza hakimi tarafından verilen yayın yasağı tedbirine rağmen yayımlandığını ve kişilik haklarını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

12. Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi (“Ağır Ceza Mahkemesi”) 13 Mart 2012 tarihinde, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararı onaylamıştır.

■ ŞİKÂyetLER

13. Başvuran, Sözleşme’nin 6. maddesine dayanarak, Cumhuriyet savcısı tarafından yürütülen soruşturmanın yetersiz ve etkisiz olduğunu iddia etmektedir; zira başvurana göre, Cumhuriyet savcısı bilhassa suçlanan şahısları sorgulamayı ihmal etmiş ve dosyanın yüzeysel incelenmesi sonrasında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar vermiştir.

14. Başvuran, Sözleşme’nin 8. maddesine dayanarak, ihtilaf konusu makalelerin, özel hayatına saygı hakkını ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

15. Başvuran, Sözleşme’nin 13. maddesine dayanarak, Sözleşme’nin 8. maddesi bağlamındaki şikâyetini sunmasına imkân verebilecek etkili bir hukuk yolu bulunmadığından yakınmaktadır.

▪ HUKUKİ DEĞERLENDİRME

▪ A. Sözleşme'nin 8. maddesi bağlamındaki şikâyet hakkında

16. Başvuran, özel hayatına saygı hakkının ihlal edildiğinden şikâyet etmekte ve bu bağlamda uygun hukuki sonuç elde edemediğinden yakınmaktadır. İddialarını desteklemek için Sözleşme'nin 6 ve 8. maddelerini ileri sürmektedir.

17. Mahkeme, *jura novit curia* (hâkim hukuku kendiliğinden uygular) ilkesi uyarınca, Sözleşme ve Protokolleri gereğince başvuran tarafından ileri sürülen hukuki gerekçelerle sınırlı olmadığını ve bir şikâyeti, başvuran tarafından ileri sürülenler dışındaki Sözleşme maddeleri ya da hükümleri kapsamında inceleyerek, bu şikâyete konu edilen olaylara ilişkin yapılacak hukuki nitelendirme hususunda karar verebildiğini hatırlatmaktadır (*Radomilja ve diğerleri/Hırvatistan* [BD], No. 37685/10 ve 22768/12, § 126, 20 Mart 2018). Somut olayda, Mahkeme, başvuranın şikâyetlerinin Sözleşme'nin yalnızca 8. maddesi açısından incelenmesinin uygun olduğu kanaatine varmaktadır.

18. Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediğini ileri sürmektedir. Başvuranın bir yandan, düzeltme ve cevap hakkı yolunu tüketmesi, diğer yandan ihtilaf konusu makale ile ilgili olarak hukuk mahkemeleri önünde tazminat davası açması gerektiğini ileri sürmektedir. Hükümet ayrıca, söz konusu dönemde, başvuran tarafından şikâyet edilen polis müdahalesinin kamu yararı tartışmasına konu olduğunu iddia etmektedir. Söz konusu makalenin, ilgilinin iddialarını basın özgürlüğünün sınırları içerisinde ve kamunun bilgi alma hakkına uygun olarak ele aldığını ifade etmektedir.

19. Başvuran, bu iddiaya karşı çıkmaktadır. Söz konusu makalenin içeriğinin kişilik haklarını ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

20. Mahkeme, başvurunun bu kısmının aşağıda belirtilen nedenlerden ötürü her halükarda kabul edilemez olması nedeniyle Hükümetin iç hukuk

yollarının tüketilmemesi bağlamındaki itirazı hakkında karar vermenin gerekli olmadığı kanaatine varmaktadır.

21. Mahkeme, özel hayatın ve ifade özgürlüğünün korunması konusundaki içtihadından doğan ve bilhassa *Couderc ve Hachette Filipacchi Associés/Fransa* ([BD], No. 40454/07, §§ 83-93, AIHM 2015 (özetler)) ve *Tarman/Türkiye* (No. 63903/10, §§ 36-38, 21 Kasım 2017) kararlarında özetlenen ilkeleri hatırlatmaktadır.

22. Somut olayda, Mahkeme, başvuranın, özel hayata saygı hakkına zarar verdiğini düşündüğü bir makalenin yayımlanmasının ardından şikâyetle bulunduğunu ve şikâyetini incelemekle görevli Cumhuriyet savcısının, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verdiğini ve bu kararın Ağır Ceza Mahkemesi tarafından onaylandığını gözlemlemektedir (yukarıda 9-12. paragraflar).

23. Mahkeme, davalı Devletin bu tür koşullarda yararlandığı takdir yetkisini dikkate alarak, ulusal makamların söz konusu makalenin yer aldığı olgusal bağlamı değerlendirmek için daha iyi konumda buldukları kanaatindedir. Bu bağlamda, ulusal makamların, bilhassa Cumhuriyet savcısının, Mahkemenin içtihadıyla düzenlenen kriterlere dayanarak (yukarıda anılan *Tarman* kararı, § 38), başvuranın özel hayatına saygı hakkı ile karşı tarafın ifade özgürlüğü hakkı arasında kurulacak adil denge konusunda bir inceleme yaptıklarını tespit etmektedir. Mevcut durumda, Cumhuriyet savcısı, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar vermek için, ihtilaf konusu makalenin yazarının başvuranın kimliğini ifşa etmediği ve ilgilinin, doğacak çocuğunu kaybetmesinin sorumlusu olduğunu düşündüğü polis memurları hakkında açılan dava kapsamında yürütülen soruşturma dosyasına ait herhangi bir belge yayımlamadığı tespitlerinde bulunmuştur. Cumhuriyet savcısı ayrıca, makalenin içeriği gereği, medyaya edilmemiş bir dava hakkında yorumda bulunduğu ve yazarın, çelişkili olduğunu ileri sürdüğü olgusal hususları incelediği kanaatine varmıştır.

Bunun yanı sıra, ihtilaf konusu makalenin, yukarıda anılan ceza soruşturmalarının uygun şekilde yürütülmesini etkileme amacı taşıdığına veya sonucunu doğurduğuna saptanmadığını, ayrıca hakaret, iftira ya da özel hayat ihlali suçlarını oluşturan unsurların somut olayda bir araya gelmediğini de kaydetmiştir. Öte yandan, Cumhuriyet savcısı ve de Ağır Ceza Mahkemesi, ihtilaf konusu makalelerin yayımlanması hususunda Sulh Ceza hâkimi tarafından verilen ihtiyati tedbir kararına uyulmadığı tespitinde bulunmamışlardır.

24. Mahkeme, ulusal makamların, basın özgürlüğü ile başvuranın özel hayatına saygı hakkı arasında kurulacak denge ile ilgili olarak ayrıntılı bir değerlendirme yaptıkları kanısındadır. Hiçbir unsur, farklı menfaatlere ilişkin bu değerlendirmede, ulusal makamların kendilerine tanınan takdir yetkisini aştıkları ve Sözleşme'nin 8. maddesi bağlamında başvuran bakımından pozitif yükümlülüklerini yerine getirmedikleri sonucuna varmaya imkân vermemektedir.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önüne alındığında, Mahkeme, başvurunun bu kısmının, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca, açıkça dayanaktan yoksun olma nedeniyle kabul edilemez olarak açıklanması gerektiği sonucuna varmaktadır.

▪ **B. Sözleşme'nin 13. maddesi bağlamındaki şikâyet hakkında**

26. Başvuran, Sözleşme'nin 13. maddesine dayanarak, maruz kaldığını ifade ettiği kişilik hakları ihlalinin şikâyet etmek için etkili bir hukuk yolu bulunmadığından da yakınmaktadır.

27. Hükümet bu iddiaya karşı çıkmaktadır. İç hukuk yollarının tüketilmediğini; zira başvuranın düzeltme ve cevap hakkı yoluna başvurmuş ve tazminat davası açmış olması gerektiğini iddia etmektedir. Hükümet ayrıca, söz konusu şikâyetin her halükarda açıkça dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürmektedir.

28. Mahkeme, Sözleşme'nin 13. maddesinin yalnızca, başvuranın Sözleşme ile korunan bir hakkın ihlal edildiğine ilişkin "savunulabilir bir şikâyet" dile getirdiğinde uygulandığını hatırlatmaktadır (bk. diğer birçok karar arasında, *Gbredmedhin [Gaberamadhien]/Fransa*, No. 25389/05, § 53, AİHM 2007-II). Bir şikâyet, açıkça dayanaktan yoksun olmaması ve esastan bir inceleme gerektirmemesi halinde savunulabilir olarak değerlendirilebilir (*Singh ve diğerleri/Belçika*, No. 33210/11, § 84, 2 Ekim 2012 ve *Stelian Roşca/Romanya*, No. 5543/06, § 94, 4 Haziran 2013).

29. Ancak somut olayda, yukarıda belirtilen ve başvuranın özel hayatına saygı hakkının ihlal edildiği ile ilgili şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu yönünde varılan sonuç göz önüne alındığında (yukarıda 25. paragraf), başvuran, Sözleşme'nin 13. maddesi anlamında savunulabilir bir şikâyeti olduğu iddiasında bulunamaz.

30. Bu nedenle, söz konusu şikâyet açıkça dayanaktan yoksun olup, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilerek, 17 Ocak 2019 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Ledi Bianku
Başkan